

Geologic

44-203 Rybnik, Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA TERENÓW POŁOŻONYCH W GRZYBOWICACH W REJONIE UL. MICHAŁA WOSIA I UL. WINCENTEGO WITOSA – 1 ETAP

Zleceniodawca: Urząd Miejski w Zabrzu
ul. Powstańców Śląskich 5 - 7
41-800 Zabrze

Autor: Tomasz Miłowski

Data wykonania: 8 października 2020 r., aktualizacja 24 marca 2021 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	5
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA.....	8
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE.....	8
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	8
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE.....	8
2.4 WODY PODZIEMNE	9
2.5 KLIMAT	10
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	10
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	12
2.6.2 GLEBY	13
2.7 ZASOBY NATURALNE.....	13
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA	13
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. I KORYTARZE EKOLOGICZNE	13
2.10 KRAJOBRAZ	14
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	14
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	14
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	14
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	15
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE.....	15
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	15
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	15
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	16
5.5.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU.....	16
5.5.2 WPŁYW NA GLEBY	16
5.6 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE.....	17
5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ.....	17

5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE17

5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ18

5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....18

5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW18

5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....18

5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY19

5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE20

5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI20

5.11.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE21

5.11.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE21

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO21

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE

PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO21

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 200023

**9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ
PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA24**

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....25

11. LITERATURA27

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA28

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie geograficzne analizowanego terenu

Rys. 2 Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2021 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

 Geologic
Tomasz Miłowski
44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78
tel. 502 773 557 e-mail: geologic1@wp.pl
NIP 62-283-41-91, REGON 241759860
Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla obszaru położonego w dzielnicy Grzybowice pomiędzy ul. ks. M. Wosia i ul. W. Witosa. Prognoza została wykonana na zlecenie Urzędu Miasta w Zabrzu.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zabrze oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Zakres niniejszej prognozy został również uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismem nr WOOŚ.411.236.2019.PB z dnia 31 grudnia 2019 r. oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gliwicach pismem znak NS/ZNS-Z-522-1(1)20 z dnia 10 stycznia 2020 r.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zabrze powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze przyjętego uchwałą Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r.;
- Uchwała Nr XV/160/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 17 października 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w dzielnicy Grzybowice – obowiązujący na analizowanym terenie mpzp;
- Warunki ekofizjograficzne Miasta Zabrze, Przedsiębiorstwo Usługowe „Geograf”, Dąbrowa Górnicza, 2013 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w październiku 2020 r.,

- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągnęte również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w północno-zachodniej części miasta Zabrze, w dzielnicy Grzybowice pomiędzy ul. ks. M. Wosia i ul. W. Witosa. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 6,3 ha. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały nr XIV/227/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Grzybowicach w rejonie ul. Michała Wosia i ul. Wincentego Witosa. Obecnie obowiązuje tu mpzp z 2011, które wskazuje cały analizowany teren do zabudowy, ale w kilku miejscach wskazuje inne przeznaczenia terenu oraz inny przebieg dróg. W tym mpzp wskazano tereny MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, MM – tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej, tereny KU – obsługi komunikacji samochodowej oraz drogi klasy dojazdowej i drogi wewnętrzne. Dolinę cieku w części wschodniej wskazano jako tereny zieleni ZW. Tereny KU miały służyć obsłudze cmentarza. Celem sporządzenia planu jest stworzenie zapisów umożliwiających realizację osiedla mieszkaniowego, uporządkowanie struktury komunikacji pod kątem realizacji takiej inwestycji oraz uwzględnienie ustaleń szczegółowych umożliwiających realizację inwestycji. Zmiana planu sporządzana jest na wniosek właściciela terenu.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- KU – tereny obsługi komunikacji samochodowej;
- MM – tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej;
- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- ZW – tereny zieleni;
- KDD – tereny dróg publicznych – droga dojazdowa;
- KDR – tereny dróg niepublicznych – droga wewnętrzna pieszo-rowerowa

Projekt planu wskazuje podobne przeznaczenia jak w mpzp z 2011 r., choć nieco inaczej wskazano zasięg niektórych terenów. Od strony północnej wskazano tereny KU - obsługi komunikacji samochodowej, na południe od terenu KU wskazano tereny MM zabudowy mieszkaniowej mieszanej. Na pozostałym obszarze wskazano tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dużej zmianie uległ przebieg dróg, obecnie pozostawiono tylko jedną drogę klasy dojazdowa oraz drogę wewnętrzną pieszo-rowerową w części wschodniej terenu. Drogi te miałyby łączyć ul. W. Witosa z ul. ks. M. Wosia. Obecnie w części wschodniej terenu, po obu stronach drogi KDD trwa budowa osiedla mieszkaniowego, na pozostałym obszarze brak jest zabudowy. Ponieważ analizowany teren od północy graniczy z cmentarzem w projekcie planu wskazano zasięg stref od cmentarza OSC 1 (50 m) i OSC 2 (150 m). W części wschodniej, gdzie znajduje się dolinka niewielkiego cieku wskazano tereny zieleni Z.

Na terenie objętym planem nie występują złoża kopalin, obszary i tereny górnicze, formy ochrony przyrody, zjawiska osuwiskowe, ani obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Dolinkę cieku w części wschodniej wskazano wolną od zabudowy. Analizowany teren nie był proponowany do objęcia ochroną ze względu na wartości przyrodnicze, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych. Brak jest tu również obiektów o charakterze zabytkowym, stanowisk archeologicznych, czy dóbr kultury współczesnej. Projektowane ustalenia planu nie będą miały większego wpływu na środowisko, gdyż na analizowanym terenie brak jest szczególnych wartości przyrodniczych, a proponowane przeznaczenia nie będą powodem znaczących oddziaływań (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz drogi niewielkich klas).

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Analizowany obszar położony jest w północno-zachodniej części miasta Zabrze, w dzielnicy Grzybowice pomiędzy ul. ks. M. Wosia i ul. W. Witosa. Granice terenu objętego mpzp nie mają odpowiedników terenowych, poprowadzone zostały generalnie po wydzieleniach ewidencyjnych. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 6,3 ha.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ całość obszaru znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Fundament geologiczny analizowanego terenu stanowią utwory karbońskie, w których uformowana została tzw. niecka bytomska. Jest to synklinalne zapadlisko karbońskie wypełnione utworami triasowymi. Oś niecki przebiega od strony Miechowic wzdłuż długiego dopływu Potoku Mikulczyckiego. Na analizowanym obszarze występuje zachodni skraj niecki; osady karbonu produktywnego nie występują tutaj na powierzchni ani bezpośrednio pod osadami czwartorzędowymi, pojawiają się dopiero pod utworami triasowymi.² W obrębie opisywanego obszaru w podłożu osadów czwartorzędowych występują osady triasowe reprezentowane przez dolomity epigenetyczne – kruszonośne **dkTm^P** oraz wapienie i margle warstw górażdżańskich, terabratulowych i karchowickich **Tm^P**.³ Warstwy te deponowane były w okresie triasu środkowego w piętrze anizyku. Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. Bytom⁴ bezpośrednio na analizowanym terenie występuje zwarta pokrywa glin zwałowych deponowana w okresie Złodowacenia Środkowopolskiego.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące

Na analizowanym terenie generalnie brak jest jakichkolwiek cieków, brak jest tu również wód stojących. Jedynie we wschodniej części terenu, blisko jego granicy znajduje się niewielki ciek bez nazwy, który ma charakter rowu melioracyjnego. Ciek ten w odległości ok. 1,5 km na wschód uchodzi do Mikulczyckiego Potoku.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie przepływają ciek, które mogłyby stwarzać jakiejkolwiek zagrożenia powodziowe, w tym nie występują tu obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Jedynie w dolince niewielkiego cieku w części wschodniej mogą występować podtopienia w okresie występowania nawałnych opadów.

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

² Warunki ekofizjograficzne Miasta Zabrze, Przedsiębiorstwo Usługowe „Geograf”, Dąbrowa Górnicza, 2013 r.

³ Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

⁴ Biernat S. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski ark. Bytom, PIG, Warszawa, 1955 r., reambulacja Wilanowski S., Lewandowski J. 2016 r.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na analizowanym obszarze nie występują ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Według podziału Polski na Jednolite Części Wód Powierzchniowych na analizowanym obszarze brak jest jakichkolwiek cieków, które stanowiłby JCWP, całość terenu znajduje się w zlewni JCWP PLRW6000611649 Bytomka.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja Hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice⁵ analizowany obszar wchodzi w skład Regionu Bytomsko-Olkuskiego (XV) w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w węglanowych utworach triasu (tzw. kompleks wodonośny serii węglanowej triasu).

Użytkowe poziomy wodonośne

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski w skali 1:50000 ark. Bytom⁶ w podłożu analizowanego terenu występują użytkowe poziomy wodonośne w utworach triasowych. W profilu hydrogeologicznym triasowego piętra wodonośnego poziomy wodonośne występują w utworach wapienia muszlowego i retu. Warstwą rozdzielającą te poziomy są margliste utwory warstw gogolińskich, które na znacznych przestrzeniach uległy dolomityzacji, redukcji lub zdyslokowaniu, tracąc własności izolujące. W związku z tym poziomy wodonośne wapienia muszlowego i retu traktuje się jako jeden, łączny kompleks wodonośny zwany kompleksem serii węglanowej triasu. Warstwy wodonośne triasu mają charakter szczelinowo-krasowy i w mniejszym stopniu porowo-szczelinowy. Tworzeniu przez oba poziomy więzi hydraulicznej sprzyja działalność górnictwa rudnego, występowanie studni wierconych eksploatujących oba poziomy łącznie i obecność nieprawidłowo zlikwidowanych wiertniczych otworów geologicznych. Zasilanie poziomu triasowego odbywa się głównie w wyniku bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych na wychodniach utworów wodonośnych. Natomiast na obszarze północnej części Zabrza zasilanie tego poziomu odbywa się z poziomów czwartorzędowych wód podziemnych drogą pośrednią w strefach okien hydrogeologicznych lub przez słaboprzepuszczalne utwory triasu górnego i miocenu, głównie w obszarach występowania niewielkich miąższości tych utworów. Zbiornik cechuje się szczelinowo-krasowo-porowym systemem przepływu wód podziemnych. Z tych uwarunkowań wynika zróżnicowanie przepuszczalności wapieni i dolomitów triasu, tak w pionie jak i w poziomie. Współczynniki filtracji tych skał określone w trakcie pompowań pomiarowych w studniach i piezometrach mieszczą się w przedziale od $1,14 \times 10^{-6}$ m/s do $6,86 \times 10^{-4}$ m/s. Wydajności uzyskiwane w czasie pompowań wahają się od 1,2 m³/h do 220 m³/h, zaś wydajności jednostkowe wynoszą

⁵ Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

⁶ Kropka J., Kowalczyk A., Rubin K. Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Bytom, PIG, Warszawa 1998 r.;

od 0,26 m³/h/1mS do 84,59 m³/h/1mS. Wodonośność serii węglanowej triasu, wyrażona wielkością przewodności hydraulicznej wynosi przeciętnie ok. 9,9 m²/h.⁷

W warunkach naturalnego reżimu wód podziemnych poziomu triasowego ich przepływ skierowany był przede wszystkim ku dolinom rzecznych stanowiącym podstawę drenażu. Obecnie podstawę drenażu tego poziomu w rejonie Zabrze stanowią wyrobiska kopalń węgla kamiennego. Duży wpływ na drenaż mają także duże ujęcia wód podziemnych. Intensywny drenaż wód podziemnych z utworów triasowych spowodował powstanie rozległego leja depresyjnego obejmującego południowo-zachodnią część analizowanego obszaru. Analiza map hydrogeologicznych oraz danych obserwacyjnych z punktów hydrogeologicznych wykazuje, iż spływ wód podziemnych zbiornika triasowego odbywa się w kierunku południowo-zachodnim. Zwierciadło tego poziomu kształtuje się na wysokości ok. 190-200 m n.p.m. W ostatnich latach, w związku ze zmniejszoną wielkością eksploatacji poziomu triasowego, prędkość przepływu wód w tym poziomie maleje, a powstałe wcześniej leje depresyjne systematycznie zmniejszają swój zasięg.

Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. Bytom⁸ wydziela na analizowanym terenie jednostkę hydrogeologiczną **6aT_{1,2}II** w piętrze triasowym. W tej jednostce hydrogeologicznej potencjalna wydajność studni wierconej wynosi 50 - 70 m³/h. Zasoby dyspozycyjne jednostkowe zostały określone w przedziale 100 - 200 m³/24h/km². Stopień zagrożenia tych wód został określony jako wysoki, występuje tu brak izolacji, nie stwierdzono jednak ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód jest określona jako dobra Ib, ale może być nietrwała z uwagi na brak izolacji, woda nie wymaga uzdatniania.

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej w wodonośnych utworach triasowych wydzielono Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 330 Zbiornik Gliwice.

Jednolite części wód podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany obszar znajduje się w JCWPd nr 129.

Ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych

Na analizowanym obszarze nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych lub podziemnych ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Analizowany obszar Zabrze zlokalizowany jest, według regionalizacji rolniczoklimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948), w środkowej części dzielnicy XV (częstochowsko-kieleckiej). Położenie obszaru w środkowym pasie południkowym Polski

⁷ Warunki ekofizjograficzne Miasta Zabrze, Przedsiębiorstwo Usługowe „Geograf”, Dąbrowa Górnicza, 2013 r.;

⁸ Kropka J. i in., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Bytom, PIG, Warszawa 1998 r.;

sprawia, że docierają tu masy powietrza wilgotnego znad Atlantyku i masy suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Ścieranie się tych mas powoduje przejściowość klimatu w regionie, wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych. Dzielnice XV charakteryzują następujące warunki:

- 1) średnia temperatura stycznia wynosi $-3,0^{\circ}\text{C}$,
- 2) średnia temperatura lipca około $17,2^{\circ}\text{C}$,
- 3) średnia temperatura roczna $7,6-7,7^{\circ}\text{C}$,
- 4) dni z przymrozkami od 112 do 130,
- 5) dni mroźnych ok. 20-40,
- 6) ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- 7) czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 50 dni,
- 8) okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- 9) opady atmosferyczne zróżnicowane, do 700 mm/rok,
- 10) przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Dla scharakteryzowania stosunków opadowych obszaru wybrano posterunki opadowe IMiGW położone w Zabrzach-Rokitnicy, Czekanowie (posterunek zlokalizowany poza obszarem Miasta) i Makoszowach. Dane przyjęto według komentarzy do map hydrograficznych 1 : 50000: ark. M-34-50-C Pyskowice, ark. M-34-50-D Bytom i ark. M-34-62-B Chorzów. Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych w analizowanym rejonie kształtują się w granicach 671 - 718 mm. Z rozkładu przestrzennego średnich sum rocznych opadów wynika, że na posterunkach opadowych położonych po północnej stronie Garbu Tarnogórskiego notowane są wyższe sumy opadów, niż na posterunkach położonych po stronie południowej. Przyczyną tego zjawiska jest korzystna ekspozycja tych posterunków w stosunku do kierunku napływu deszczonośnych mas powietrza. Masy przynoszące główną masę opadów napływają z kierunku północno-zachodniego i zachodniego. Natomiast posterunki położone na południe od Garbu Tarnogórskiego wykazują normalną zależność wielkości sum opadów rocznych od wysokości nad poziom morza. Posterunki położone wyżej notują wyższe sumy opadów. Widoczne jest także w latach ekstremalnych znaczne zróżnicowanie sum rocznych: w latach wilgotnych – 931 - 958 mm i suchych – 493 - 509 mm. Stosunek maksymalnych do minimalnych rocznych sum opadów w regionie jest bardzo wyrównany i zawiera się w granicach 1,8-1,9 (Rokitnica 1,93), co wskazuje na dużą stabilność warunków występowania opadów w skali regionu. W ciągu roku dominują opady w półroczu letnim. Stosunek średnich sum opadów półrocza letniego do zimowego wynosi 1,7. Średnio na analizowanym obszarze spada w półroczu letnim (IV-IX) około 63 % sumy rocznej opadu. Maksima opadowe występują w maju, czerwcu, lipcu i sierpniu, średnio

po 72-104 mm opadu. Minima opadowe zaś w lutym, styczniu i marcu, kiedy notuje się opady w granicach 33-43 mm. W całym okresie zimowym sumy opadów kształtują się na poziomie 33-49 mm. W ostatnich latach szczególnego znaczenia zaczynają nabierać krótkotrwałe opady nawałne z uwagi na skutki jakie powodują (najczęściej o charakterze katastrofalnym). Straty potęgowane są niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzeni, a zwłaszcza niedocenianiem roli jaką w odpływie wód z opadów nawałnych pełnią doliny stale prowadzące wodę i suche obniżenia dolinne.⁹

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych na analizowanym obszarze. Położona najbliżej opracowywanego obszaru stacja meteorologiczna posiadająca dane anemometryczne reprezentatywne dla regionu znajduje się w Katowicach. Z danych IMGiW za lata 1961-1990 wynika, iż w rejonie stacji Katowice dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 50% przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26%) jest udział wiatrów wschodnich. Około 11% przypadków stanowią cisze. Zaobserwowane na stacji IMiGW w Katowicach dla lat 1961-1990 prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 3,1 m/s (średnia roczna). Średnie prędkości wiatrów z poszczególnych kierunków zmieniają się w granicach od 2,5 m/s (NE) do 4,0 m/s (SW, W). Także z kierunku NW przeciętna prędkość jest wysoka i wynosi 3,7 m/s, co wskazuje, iż generalnie wiatry wiejące z sektora zachodniego są silniejsze.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Analizowany teren usytuowany jest w obrębie stosunkowo płaskiego Płaskowyżu Bytomskiego, stanowiącego element Wyżyny Katowickiej. Płaskowyż Bytomski jest oddzielony wysokim progiem tektonicznym od Garbu Tarnowickiego i Laryszowskiego na północy. Zachodnią granicę płaskowyżu stanowią stoki pochodzenia erozyjno-denudacyjnego. Płaskowyż ten zbudowany jest z wapieni i dolomitów triasowych, które stanowią jego podstawę, na powierzchni jest on przykryty utworami czwartorzędowymi. Płaskowyż Bytomski cechuje słabe rozcięcie erozyjne i małe deniwelacje (15-20 m), do czego przyczynia się znaczne zasypanie utworami rzecznotodowcowymi, zastoiskowymi i morenowymi z okresu Zlodowacenia Odry.¹⁰ Bezpośrednio na analizowanym terenie powierzchnia opada nieznacznie w kierunku południowo-wschodnim, w kierunku dolinki niewielkiego ciek. Rzędne w części północno-zachodniej wynoszą ok. 271 m n.p.m., w części południowo-zachodniej 268 m n.p.m., w części północno-wschodniej 265 m n.p.m. oraz w części południowo-wschodniej, w dolince niewielkiego ciek ok. 264 m n.p.m. – jest to najniższy punkt analizowanego terenu. Brak jest na analizowanym obszarze szczególnych form morfologicznych, tak naturalnych, jak i antropogenicznych.

⁹ Warunki ekofizjograficzne Miasta Zabrze, Przedsiębiorstwo Usługowe „Geograf”, Dąbrowa Górnicza, 2013 r.;

¹⁰ Ibidem

Zagrożenie osuwiskowe

Z bazy danych SOPO oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze wynika, że na analizowanym obszarze nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą na analizowanym obszarze występują gleby brunatne wylugowane i kwaśne zaliczone do kompleksu pszennego dobrego. Spośród klas użytków mapa ewidencyjna miasta Zabrze wydziela na analizowanym obszarze grunty orne klasy RIVa (cała centralna i zachodnia część obszaru) oraz łąki klasy 1IV (dolina niewielkiego ciek w części wschodniej). Do niedawna w całość obszaru stanowiła uprawiany grunt orny. W ostatnim czasie (lata 2019 – 2020) w części wschodniej rozpoczęto budowę osiedla mieszkaniowego, w tej części gleby już przestały istnieć. Na pozostałym obszarze uprawy ciągle są prowadzone.

2.7 ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym terenie nie występują jakiejkolwiek złoża kopalin, nie wyznaczono również obszarów i terenów górniczych. Wg „Opracowania ekofizjograficznego miasta Zabrze” w podłożu analizowanego terenu nie była prowadzona eksploatacja górnicza i nie wykazywano występowania szkód górniczych.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Cały analizowany teren do niedawna stanowił uprawiany grunt orny. Pod koniec 2019 r. i na początku 2020 r. rozpoczęto w części wschodniej budowę osiedla mieszkaniowego. Obecnie więc w części zachodniej i centralnej występują uprawiane grunty orne, zaś w części wschodniej trwa budowa. Dolinkę ciekę pozostawiono wolną od zabudowy. W pobliżu analizowanego obszaru znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (od strony wschodniej), zadrzewienia brzozy i ugorowane grunty orne (od strony północnej) oraz grunty orne (od strony zachodniej i południowej). Tuż poza południową granicą obszaru przebiega linia wysokiego napięcia.

Na całym analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie stwierdzono występowania stanowisk gatunków roślin chronionych ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY I KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych.

Analizowany teren znajduje się poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych i kopytnych oraz dla ptaków. W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim¹¹ nie wskazywano tu występowania

¹¹ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

jakichkolwiek korytarzy ekologicznych. Nie wyznaczono tu również korytarzy ekologicznych w opracowaniach dotyczących całego kraju.¹² Tereny te również nie pełnią funkcji lokalnych korytarzy ekologicznych, gdyż położone są pośród terenów zabudowanych i o charakterze miejskim. Bezpośrednio na analizowanym terenie zwierzęta mogą się przemieszczać, ale ze względu na fakt, że w otoczeniu terenu istnieje różnego typu zabudowa oraz drogi możliwości migracyjne są mocno ograniczone.

2.10 KRAJOBRAZ

Bezpośrednio na analizowanym terenie występuje krajobraz rolniczy pól wielkoobszarowych, natomiast w pobliżu występuje krajobraz zróżnicowany. Od strony południowej występuje krajobraz przemysłowy oraz krajobraz osiedli zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Od strony północnej, wschodniej i zachodniej występuje krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Na analizowanym obszarze brak jest wartościowych elementów krajobrazu, brak jest jednocześnie elementów zdecydowanie negatywnie wpływających na krajobraz. Po południowej stronie ul. W. Witosa znajduje się mocno nieuporządkowany teren przemysłowy, krajobraz tego terenu zupełnie nie pasuje do krajobrazu otoczenia i ma zdecydowanie negatywny wpływ na jego postrzeganie. Również negatywnie na krajobraz wpływają linie wysokiego napięcia przebiegające pomiędzy analizowanym terenem a ul. W. Witosa.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest tu również stanowisk archeologicznych.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z 2011 roku (patrz rozdział 1.4), w którym to planie ustalono możliwość zurbanizowania całego analizowanego obszaru. W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu tereny te mogłyby zostać przekształcone w sposób bardzo podobny do przewidzianego projektem planu, mogłaby tu powstać zabudowa mieszkaniowa, tereny parkingów oraz drogi. Tak więc bez zmiany mpzp stan środowiska na tym obszarze również mógłby ulec zmianie, gdyż tereny te mogłyby zostać tak czy inaczej zabudowane.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanym obszarze nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska. Nie występują tu małoobszarowe formy ochrony przyrody, nie było również propozycji objęcia tego obszaru ochroną. Brak jest również informacji o innych problemach ochrony środowiska.

¹² Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, a w szczególności takich, które kolidowałyby z istniejącymi stawami czy ciekami, w sposób który powodowałby ich likwidację, dolinkę niewielkiego cieku w części wschodniej pozostawiono jako tereny zieleni Z. Niewątpliwe powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta Zabrze oraz stosunkowo niewielkie powierzchnie terenów przeznaczone do urbanizacji. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu przewiduje:

- ustala się zapewnienie dostępu do kanalizacji w oparciu o zbiorowe odprowadzenie ścieków;
- nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji deszczowej i sanitarnej;
- ustala się prowadzenie sieci kanalizacyjnych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni izolacyjnej oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu:
- dopuszcza się, na terenach gdzie docelowo przewidziana jest realizacja kanalizacji sanitarnej, w okresie przejściowym, do czasu jej realizacji, wyposażenie budownictwa w osadniki do gromadzenia ścieków bytowo gospodarczych (szamba);
- zakaz odprowadzenia ścieków bytowo – gospodarczych, bez oczyszczenia do cieków i do gruntu.

W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym obszarze w podłożu występują utwory wodonośne w warstwach triasowych. W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się szczególnego zagrożenia wód podziemnych. Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązaniem systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa, zmieni się tu topoklimat z rolniczego na topoklimat miejski terenów zabudowanych. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni

ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Zagrożeniem może być problem niskiej emisji na terenach gdzie proponuje się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu wprowadza dostawy ciepła:

- ustala się zaopatrzenie w ciepło z istniejącego miejskiego systemu ciepłowniczego lub z grupowych źródeł ciepła, lub indywidualnych źródeł ciepła, lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł ciepła;
- ustala się stosowanie indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych, zgodnie z uchwałą nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- ustala się prowadzenie sieci ciepłowniczych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni izolacyjnej oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu.

Zabudowa terenów objętych planem w szerszej perspektywie może przyczynić się do pogarszania stanu jakości powietrza ze względu na niską emisję, należy jednak mieć nadzieję, że zapisy planu oraz nakazy uchwały antysmogowej ograniczą ten negatywny wpływ.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada poszerzenie funkcji mieszkaniowej oraz budowę parkingu. Realizacja tych funkcji wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, projekt planu nie przewiduje bowiem wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi wysokich klas, składowiska odpadów, eksploatacja kopalni czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, tym bardziej, że część terenów jest już zabudowana.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby ulegną w większości zniszczeniu (zajętość terenu). Dotyczyło to będzie tych terenów, gdzie planowana jest realizacja zabudowy mieszkaniowej, parkingu, a także nowych dróg. Projekt planu przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów. Pomimo to przewiduje się, że na terenach poddanych pod zabudowę gleby zostaną stracone dla rolnictwa i przekształcone na gleby antropogeniczne, a rolnictwo praktycznie przestanie tu istnieć – w ujęciu całości terenu. Wolną od zabudowy pozostawiono dolinę cieku w części wschodniej, ale nie ma ona żadnego znaczenia dla rolnictwa, wskazano ją jako tereny zieleni. Należy pamiętać, że w świetle obowiązującego prawa zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161)

przekształcenie gleb klasy III na cele nierolnicze w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poza obszarami miast wymaga zgody odpowiedniego organu. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych, gdyż do urbanizacji nie wskazuje się gruntów klasy III (nie występują one na tym obszarze). Nie zajdzie również konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne – gleby tego typu tu nie występują.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

W podłożu analizowanego obszaru nie występują jakiekolwiek złoża kopalin, obszary lub tereny górnicze, nie przewiduje się wpływu na te elementy środowiska.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Wprowadzenie zabudowy w miejscach które przewiduje plan, a które na dzień dzisiejszy użytkowane są w sposób rolniczy jako grunt orny spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Duża część terenu ulegnie zmianie w kierunku terenów jednolitej, zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej charakterystycznej dla podmiejskich dzielnic. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi z tych terenów zostaną wyparte. Dolinę cieku w części wschodniej pozostawiono niezabudowaną, w stanie obecnym jako tereny zieleni Z, będzie ona pełniła funkcję przyrodniczą – to ustalenie planu należy uznać za bardzo pozytywne. Projekt planu wskazuje drogę klasy dojazdowa i drogę wewnętrzną. Zostały one zaprojektowane pośród terenów gdzie obecnie trwa budowa osiedla, po terenach dawnych gruntów ornych. Również i one nie będą powodowały znaczących negatywnych oddziaływań.

Reasumując na terenach przewidzianych w planie do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Za pozytywne należy uznać pozostawienie wolnymi od zabudowy doliny cieku w części wschodniej. W przyszłości będzie one stanowiła przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych i umożliwi spływ wód opadowych.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Tereny te również nie były proponowane do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych.

Teren objęty planem nie pełni funkcji krajowych i regionalnych korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych gdyż położony jest pośród istniejącej zabudowy. Na analizowanym terenie zwierzęta mają pełną możliwość przemieszczania się, przy czym tu należy zaznaczyć, że niemal z każdej strony istnieje już zabudowa i zwierzęta nie mają dalszej możliwości przemieszczania się. Zwierzęta mogą tu przebywać o ile w jakiś sposób już tu się przedostaną, ale teren ten stanowi swoistą enklawę pośród terenów już zabudowanych. W przypadku zabudowy na analizowanym terenie zwierzęta przestaną mieć

możliwość przemieszczania się, przy czym już dziś jest ona ograniczona głównie ze względu na samo położenie obszaru – jest on otoczony terenami w różnym stopniu już zurbanizowanymi.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

W przypadku realizacji terenów wskazywanych do zabudowy istniejący obecnie jeszcze krajobraz rolniczy ulegnie przekształceniu na krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową jednorodzinną. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu, niewątpliwie jednak należy uznać, że krajobraz analizowanego terenu ulegnie dość dużej zmianie. Istotnym elementem planu jest pozostawienie dolinki cieku w części wschodniej i terenu zieleni izolacyjnej w części zachodniej w stanie bieżącym, w miejscach tych nie nastąpi zmiana krajobrazu, co będzie stanowiło przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych, które nastąpią na pozostałej części obszaru.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest tu również stanowisk archeologicznych, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu obiektów.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na potencjalne znaczące pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych lub przemysłowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle pewnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu ustala następujące zasady zaopatrzenia w ciepło:

- ustala się zaopatrzenie w ciepło z istniejącego miejskiego systemu ciepłowniczego lub z grupowych źródeł ciepła, lub indywidualnych źródeł ciepła, lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł ciepła;
- ustala się stosowanie indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych, zgodnie z uchwałą nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;

- ustala się prowadzenie sieci ciepłowniczych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni izolacyjnej oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu.

Należy zaznaczyć, że pomimo uszczegóławiających zapisów planu problemu niskiej emisji nie da się ograniczyć na poziomie mpzp. Systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają znacząco poza ramy miejscowego planu zagospodarowania. W przypadku powstania nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jakość powietrza na skutek niskiej emisji może ulec pogorszeniu, oczywiście o ile nie zostaną do tego czasu wprowadzone rozwiązania takie jak np. ogrzewanie z sieci ciepłowniczej. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa¹³, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. Można mieć nadzieję, że na skutek tej uchwały sytuacja będzie stopniowo poprawiała się, choć niewątpliwie niezwykle ważna będzie tu postawa lokalnych samorządów, na których w dużej mierze spoczywa jak najsprawniejsze umożliwienie wprowadzenia zapisów uchwały antysmogowej, ale także i aktywność samych mieszkańców, którzy powinni dążyć do wymiany kotłów na spełniające ustalenia uchwały antysmogowej. Niezwykle pomocna w zakresie walki z niską emisją byłaby akcja edukacyjna w zakresie właściwego użytkowania kotła np. tzw. metodą „palenia od góry”, gdyż za problem smogu odpowiada głównie brak umiejętności użytkowania kotłów oraz używanie niewłaściwego węgla (np. węgla koksującego typ 33 i 34), zagadnienia te jednak wykraczają poza zakres mpzp.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Projekt planu określa na analizowanym terenie normy klimatu akustycznego zgodnie z polskim prawem. Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112 ze zm.). Prowadzenie działalności na terenach o funkcjach mieszkaniowych (oraz jakichkolwiek innych) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym obszarze projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. nowe rozwiązania drogowe wysokich klas czy rozległe tereny przemysłowe. Niewątpliwie jednak wprowadzenie terenów mieszkaniowych na nowe tereny spowoduje pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak oddziaływanie o charakterze znaczącym. Na dzień

¹³ Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

dzisiejszy na terenach niezurbanizowanych właściwie brak jest jakichkolwiek emitorów hałasu. Po wprowadzeniu zabudowy mieszkaniowej obszary te „wypełnią” się odgłosami pracy powstałych tu obiektów czy też życia codziennego (np. szczekanie psów, koszenie trawników itp.). Jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, choć nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań znaczących. Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy prawo ochrony środowiska. Zaproponowane w projekcie planu nowe drogi klasy dojazdowa i drogi wewnętrzne również nie będą wpływały na znaczące pogorszenie jakości klimatu akustycznego ze względu na swoje niewielkie rozmiary oraz planowaną funkcję (obsługa nowych terenów mieszkaniowych).

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Do rodzajów zabezpieczeń należy np.: prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W przypadku zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń można zaliczyć np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin, odpowiednia lokalizacja emitorów. W związku z wprowadzonymi zabezpieczeniami oraz charakterem terenów nie przewiduje się jednak wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. z 2019 r. poz. 2410 ze zm.) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

W projekcie planu ustalono również nakaz przestrzegania ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w strefach technicznych pokazanych na rysunku planu wzdłuż sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z obowiązującymi wymogami przepisów odrębnych.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący zważywszy na skalę terenów. Projekt planu nie wprowadza nowych składowisk odpadów, będą one składowane zgodnie z obowiązującymi przepisami na terenach do tego przeznaczonych. Gospodarka odpadami

obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również uchwały Rady Miasta oraz programy gospodarki odpadami. W projekcie planu ustalono, by sposób postępowania z odpadami był zgodny z tymi przepisami.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym obszarze nie występują obszary zagrożenia powodziowego, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk. Za pozytywne należy uznać, że dolinkę cieku w części wschodniej gdzie mogą występować lokalne podtopienia w wyniku wystąpienia nawalnych opadów pozostawiono wolną od zabudowy jako tereny zieleni nieurządzonej.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zagrożeń ruchami masowymi ziemi, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zabrze zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

w zakresie zapewnienia dostępu do łączności teletechnicznej:

- ustala się lokalizację sieci teletechnicznej w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni izolacyjnej oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu.;

w zakresie zaopatrzenia w wodę i gospodarki wodno-ściekowej:

- ustala się zapewnienie dostępu do wody w oparciu o zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia;
- ustala się zaopatrzenie w wodę z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej;
- ustala się prowadzenie sieci wodociągowych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni izolacyjnej, oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu;

- dopuszcza się pozyskiwanie i gromadzenie wody deszczowej i gruntowej do celów gospodarczych;
- nakaz lokalizacji hydrantów do intensywnego czerpania wody do celów przeciwpożarowych w liniach rozgraniczających dróg oraz terenów zieleni innej w ilości wymaganej do celów pożarowych dla jednostek osadniczych, określonej w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 roku nr 124 poz. 1030).
- ustala się zapewnienie dostępu do kanalizacji w oparciu o zbiorowe odprowadzenie ścieków;
- nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji deszczowej i sanitarnej;
- ustala się prowadzenie sieci kanalizacyjnych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni izolacyjnej oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu:
- dopuszcza się, na terenach gdzie docelowo przewidziana jest realizacja kanalizacji sanitarnej, w okresie przejściowym, do czasu jej realizacji, wyposażenie budownictwa w osadniki do gromadzenia ścieków bytowo gospodarczych (szamba);
- zakaz odprowadzenia ścieków bytowo – gospodarczych, bez oczyszczenia do cieków i do gruntu.

w zakresie zaopatrzenia w ciepło:

- ustala się zaopatrzenie w ciepło z istniejącego miejskiego systemu ciepłowniczego lub z grupowych źródeł ciepła, lub indywidualnych źródeł ciepła, lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł ciepła;
- ustala się stosowanie indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych, zgodnie z uchwałą nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- ustala się prowadzenie sieci ciepłowniczych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni izolacyjnej oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu.

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącego systemu energetycznego lub z grupowych źródeł energii elektrycznej, lub indywidualnych źródeł energii elektrycznej, lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł energii elektrycznej;

- dopuszcza się budowę sieci wraz z niezbędną ilością stacji transformatorowych dla obsługi przewidzianego zagospodarowania terenu w planie;
- ustala się lokalizację nowych stacji transformatorowych na całym obszarze planu, ze wskazaniem lokalizacji na terenach ogólnodostępnych (infrastruktury komunikacyjnej i zieleni izolacyjnej);
- ustala się prowadzenie sieci energetycznych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni innej oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu.

w zakresie zaopatrzenia w gaz:

- ustala się zaopatrzenie w gaz z systemu gazowniczego lub z indywidualnych źródeł (np. zbiorniki gazowe), lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł gazu;
- ustala się prowadzenie sieci gazowniczych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni izolacyjnej oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu;

pozostałe:

- W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1;
- Ustalono szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;
- Pozostawiono dolinkę cieku bez nazwy wolną od zabudowy jako tereny zieleni Z;

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanym obszarze, jak i na całym terenie miasta Zabrze ani w jego sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 293) oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe kompetencje Rady Miasta. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w północno-zachodniej części miasta Zabrze, w dzielnicy Grzybowice pomiędzy ul. ks. M. Wosia i ul. W. Witosa. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 6,3 ha. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały nr XIV/227/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Grzybowicach w rejonie ul. Michała Wosia i ul. Wincentego Witosa. Obecnie obowiązuje tu mpzp z 2011, które wskazuje cały analizowany teren do zabudowy, ale w kilku miejscach wskazuje inne przeznaczenia terenu oraz inny przebieg dróg. W tym mpzp wskazano tereny MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, MM – tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej, tereny KU – obsługi komunikacji samochodowej oraz drogi klasy dojazdowej i drogi wewnętrzne. Dolinę cieku w części wschodniej wskazano jako tereny zieleni ZW. Tereny KU miały służyć obsłudze cmentarza. Celem sporządzenia planu jest stworzenie zapisów umożliwiających realizację osiedla mieszkaniowego, uporządkowanie struktury komunikacji pod kątem realizacji takiej inwestycji oraz uwzględnienie ustaleń szczegółowych umożliwiających realizację inwestycji. Zmiana planu sporządzana jest na wniosek właściciela terenu.

Projekt planu wskazuje podobne przeznaczenia jak w mpzp z 2011 r., choć nieco inaczej wskazano zasięg niektórych terenów. Od strony północnej wskazano tereny KU - obsługi komunikacji samochodowej, na południe od terenu KU wskazano tereny MM zabudowy mieszkaniowej mieszanej. Na pozostałym obszarze wskazano tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dużej zmianie uległ przebieg dróg, obecnie pozostawiono tylko jedną drogę klasy dojazdowa oraz drogę wewnętrzną pieszo-rowerową w części wschodniej terenu. Drogi te miałyby łączyć ul. W. Witosa z ul. ks. M. Wosia. Obecnie w części wschodniej terenu, po obu stronach drogi KDD trwa budowa osiedla mieszkaniowego, na pozostałym obszarze brak jest zabudowy. Ponieważ analizowany teren od północy graniczy z cmentarzem w projekcie planu wskazano zasięg stref od cmentarza OSC 1 (50 m) i OSC 2 (150 m). W części wschodniej, gdzie znajduje się dolinka niewielkiego cieku wskazano tereny zieleni Z.

Na terenie objętym planem nie występują złoża kopalin, obszary i tereny górnicze, formy ochrony przyrody, zjawiska osuwiskowe, ani obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Dolinę cieku w części wschodniej wskazano wolną od zabudowy. Analizowany teren nie był proponowany do objęcia ochroną ze względu na wartości przyrodnicze, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych. Brak jest tu również obiektów o charakterze zabytkowym, stanowisk archeologicznych, czy dóbr kultury współczesnej. Projektowane ustalenia planu nie będą miały większego wpływu na środowisko, gdyż na analizowanym terenie brak jest szczególnych wartości przyrodniczych, a proponowane przeznaczenia nie będą powodem znaczących oddziaływań (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz drogi niewielkich klas).

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Analizowany obszar położony jest w północno-zachodniej części miasta Zabrze, w dzielnicy Grzybowice pomiędzy ul. ks. M. Wosia i ul. W. Witosa. Granice terenu objętego mpzp nie mają odpowiedników terenowych, poprowadzone zostały generalnie po wydzieleniach ewidencyjnych. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 6,3 ha. W budowie geologicznej analizowanego obszaru udział biorą osady czwartorzędowe zalegające na starszych utworach triasowych i karbońskich. Na analizowanym terenie generalnie brak jest jakichkolwiek cieków, brak jest tu również wód stojących. Jedynie we wschodniej części terenu, blisko jego granicy znajduje się niewielki ciek bez nazwy, który ma charakter rowu melioracyjnego. Ciek ten w odległości ok. 1,5 km na wschód uchodzi do Mikulczyckiego Potoku. Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Bytom na analizowanym terenie występują użytkowe poziomy wodonośne w utworach triasowych. Bezpośrednio na analizowanym terenie powierzchnia opada nieznacznie w kierunku południowo-wschodnim, w kierunku dolinki niewielkiego cieku. Rzędne w części północno-zachodniej wynoszą ok. 271 m n.p.m., w części południowo-zachodniej 268 m n.p.m., w części północno-wschodniej 265 m n.p.m. oraz w części południowo-wschodniej, w dolince niewielkiego cieku ok. 264 m n.p.m. – jest to najniższy punkt analizowanego terenu. Brak jest na analizowanym obszarze szczególnych form morfologicznych, tak naturalnych, jak i antropogenicznych. Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą na analizowanym obszarze występują gleby brunatne wylugowane i kwaśne zaliczone do kompleksu pszennego dobrego. Spośród klasoużytków mapa ewidencyjna miasta Zabrze wydziela na analizowanym obszarze grunty orne klasy RIVa (cała centralna i zachodnia część obszaru) oraz łąki klasy ŁIV (dolina niewielkiego cieku w części wschodniej). Do niedawna w całość obszaru stanowiła uprawiany grunt orny. W ostatnim czasie (lata 2019 – 2020) w części wschodniej rozpoczęto budowę osiedla mieszkaniowego, w tej części gleby już przestały istnieć. Na pozostałym obszarze uprawy ciągle są prowadzone. Na analizowanym terenie nie występują jakiekolwiek złoża kopalin, nie wyznaczono również obszarów i terenów górniczych. Wg „Opracowania ekofizjograficznego miasta Zabrze” w podłożu analizowanego terenu nie była prowadzona eksploatacja górnicza i nie wykazywano występowania szkód górniczych. Cały analizowany teren do niedawna stanowił uprawiany grunt orny. Pod koniec 2019 r. i na początku 2020 r. rozpoczęto w części wschodniej budowę osiedla mieszkaniowego. Obecnie więc w części zachodniej i centralnej występują uprawiane grunty orne, zaś w części wschodniej trwa budowa. Dolinkę cieku pozostawiono wolną od zabudowy. W pobliżu analizowanego obszaru znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (od strony wschodniej), zadrzewienia brzoźowe i ugorowane grunty orne (od strony północnej) oraz grunty orne (od strony zachodniej i południowej). Tuż poza południową granicą obszaru przebiega linia wysokiego napięcia. Na całym analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie stwierdzono występowania stanowisk gatunków roślin chronionych ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych. Na analizowanym obszarze ani

w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, gdyż brak jest tu szczególnych wartości przyrodniczych. Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest tu również stanowisk archeologicznych.

W wyniku powstania nowych terenów zurbanizowanych może wystąpić wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, projekt planu wprowadza jednak odpowiednie zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna na terenach objętym zmianami zostaną przekształcone i zdegradowane na skutek urbanizacji. Na terenie planowanym pod zabudowę istniejące środowisko ulegnie całkowitej zmianie i przekształcone zostanie w kierunku przydomowych zieleńców i ogrodów na obszarach przestrzeni biologicznie czynnej. Na terenach przewidzianych w planie do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Za pozytywne należy uznać pozostawienie wolną od zabudowy doliny cieku jako terenu zieleni nieurządzonej w części wschodniej obszaru. W przyszłości będzie ona stanowiła przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych.

Wzrost stopnia urbanizacji może nieznacznie wpłynąć na jakość powietrza atmosferycznego na skutek niskiej emisji. Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości klimatu akustycznego. Na analizowanym obszarze nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, ani narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Dolinkę cieku, gdzie możliwe są podtopienia pozostawiono wolną od zabudowy.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Biernat S. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski ark. Bytom, PIG, Warszawa, 1955 r., reambulacja Wilanowski S., Lewandowski J. 2016 r.

Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu 31.XII.2019 r. MŚ, PIG, Warszawa 2020 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Infogeoskarp – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.;

Kondracki J., 1998: Geografia regionalna Polski. WN PWN, Warszawa;

Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

Kropka J. i in., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Bytom, PIG, Warszawa 1998 r.;

Jochemczyk L., Wilk S., Mapa Geośrodowiskowa Polski ark. Bytom, PIG, Warszawa 2002 r.;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995 r.;

Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl/>;

Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007 r.;

Skrzypczyk L. [red], Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa, 2003 r.;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze przyjętego uchwałą Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Analizowany teren, widok w kierunku północno-wschodnim od strony ul. W. Witosa (DK78)

Fot. 2 Widok w kierunku północnym na analizowany teren

Fot. 3 Ul. W. Witosa, tereny przemysłowe na południe od analizowanego terenu

Fot. 4 Nowo powstała zabudowa we wschodniej części analizowanego terenu

Fot. 5 Widok w kierunku północno-zachodnim

Fot. 6 Dolina niewielkiego cieku w części wschodniej obszaru

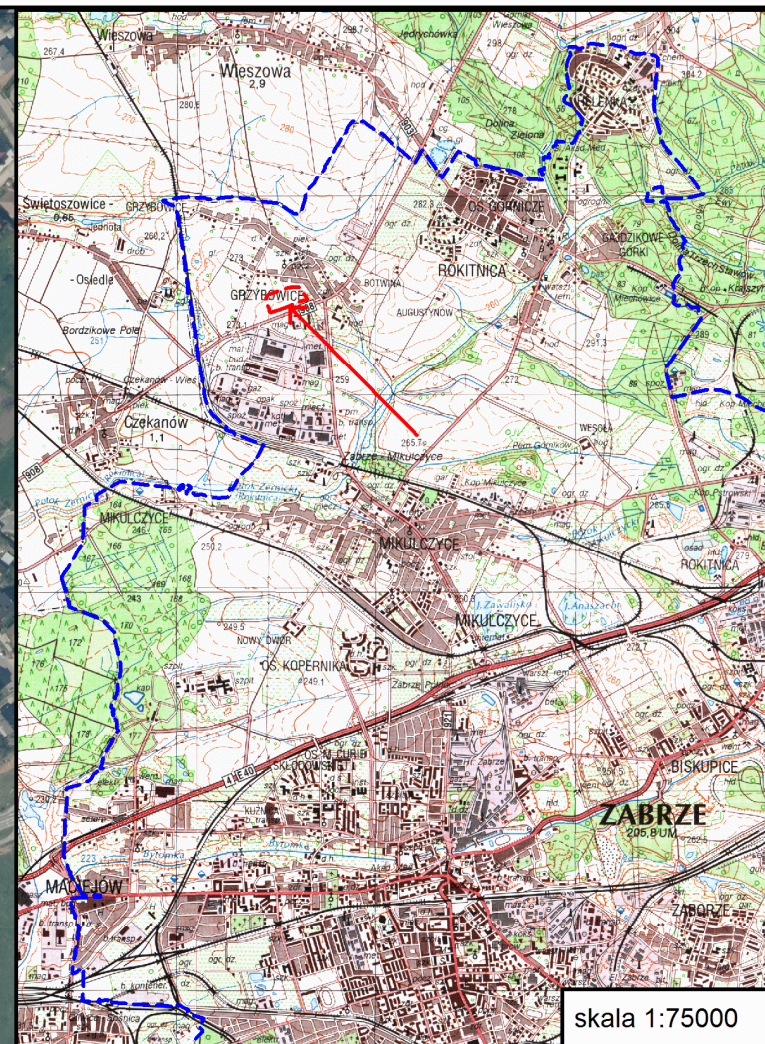
Fot. 7 Widok na analizowany teren w kierunku wschodnim

Fot. 8 Widok na analizowany teren z części północno-wschodniej

skala 1:4000

- Granica miasta Zabrze
- Granica analizowanego terenu

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA TERENÓW POŁOŻONYCH
W GRZYBOWICACH W REJONIE UL. MICHAŁA WOSIA I UL. WINCENTEGO WITOSA – 1 ETAP

NAZWA MAPY

NR MAPY

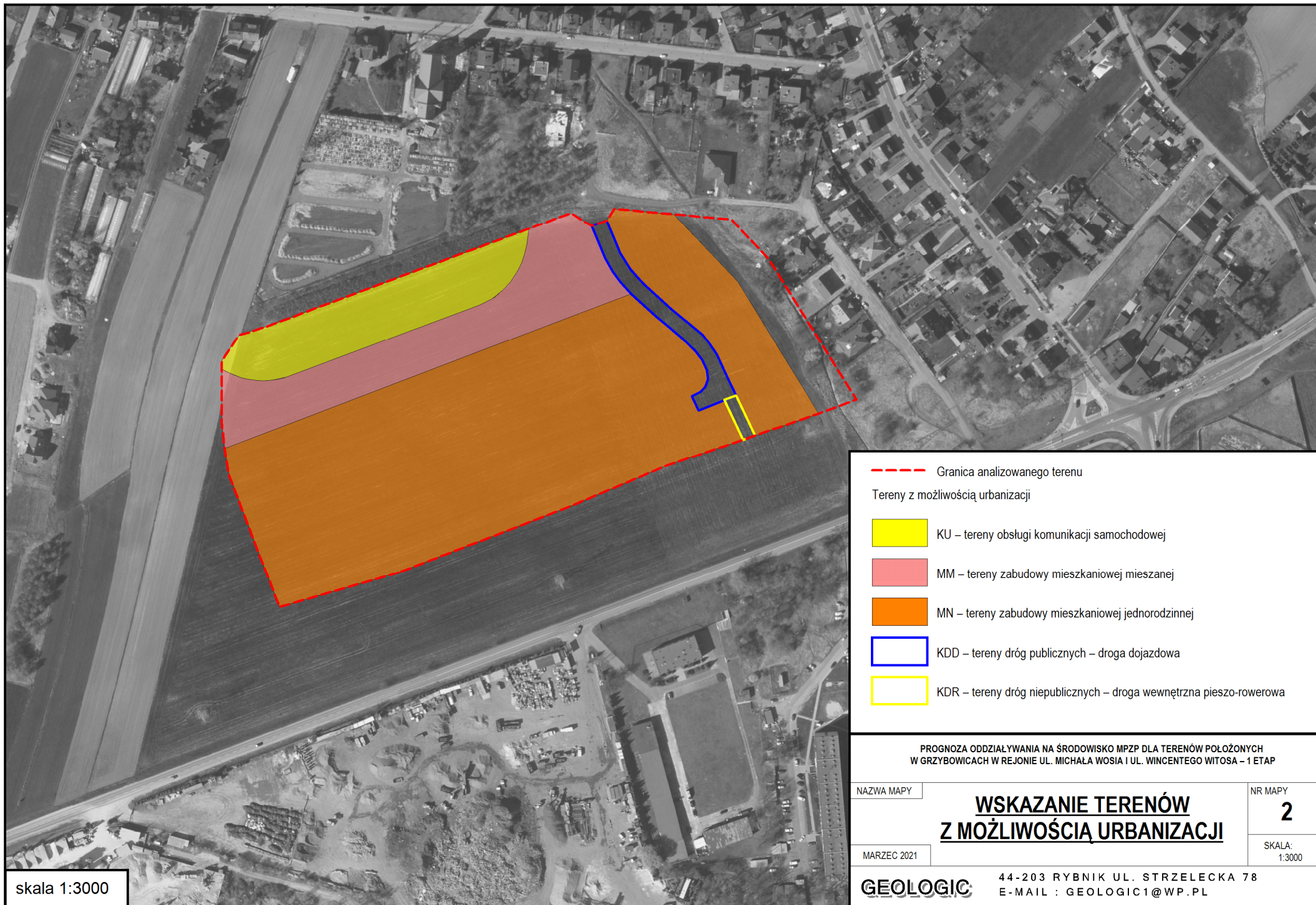
POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

1

MARZEC 2021

GEOLOGIC

44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78
E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL

--- Granica analizowanego terenu

Tereny z możliwością urbanizacji

KU – tereny obsługi komunikacji samochodowej

MM – tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej

MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

KDD – tereny dróg publicznych – droga dojazdowa

KDR – tereny dróg niepublicznych – droga wewnętrzna pieszo-rowerowa

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA TERENÓW POŁOŻONYCH
W GRZYBOWICACH W REJONIE UL. MICHAŁA WOSIA I UL. WINCENTEGO WITOSA – 1 ETAP

NAZWA MAPY

WSKAZANIE TERENÓW Z MOŻLIWOŚCIĄ URBANIZACJI

NR MAPY

2

MARZEC 2021

SKALA:
1:3000

GEOLOGIC

44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78
E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL

skala 1:3000